

ROGER ALIER, *El gran llibre del Liceu*. Carroggio, 1999.

El públic de l'antic Teatre de la Santa Creu era més arrelat a la ciutat i, com ja s'ha dit més amunt, estava format en part per l'antiga petita noblesa barcelonina, una part de la petita burgesia (d'orientació filo-carlina) i la menestralia. En aquest teatre, que ara tenia una aparença molt més rònega que el Liceu, hi havia abonats que havien tingut el mateix seient durant generacions que es remuntaven a mitjan segle XVIII, és a dir, als primers anys de l'aparició de l'òpera a Barcelona. El seu públic era tradicionalista en tots els sentits i s'havien sentit molt incomodats per la gran competència del Liceu. D'aquí van néixer les famoses pugnes entre «liceistes» i «cruzados» (al·lusió, aquesta última, alhora a l'antic nom de Teatre de la Santa Creu i al caràcter filo-religiós dels seus partidaris). Aquestes disputes tenien no sols una base en l'afició a l'òpera, sinó també un rerefons polític. [...]

Les baralles de liceistes i cruzados sovint incloïen visites al teatre rival per anar a moure escàndol en les primeres funcions, a fi d'intentar desacreditar els programes oferts per la «competència». I és que, contràriament al que s'ha

deixat suposar, no tots els partidaris del Liceu pertanyien a la burgesia industrial barcelonina, ni eren sempre gent benestant i d'ordre. També a vegades els liceistes es desplaçaven al Teatre Principal a moure gresca. Però la guerra va arribar a involucrar fins i tot els empresaris i escenògrafs.

Efectivament, quan es va estrenar el Liceu, l'any 1848, l'òpera de Luigi Ricci titulada *Un'avventura di Scaramuccia*, l'escenògraf francès contractat pel Liceu, Félix Cagé, i molt probablement amb l'anuença de l'empresari García Berdung, va aprofitar que un dels actes d'aquesta òpera passa a dins d'un teatre per pintar una decoració que era una imitació molt convincent de l'interior del Teatre Principal, incloent-hi fins i tot el rellotge que hi havia a la sala. Els figurants imitaven personatges coneguts del vell teatre, asseguts en els seus llocs, embolicats amb bufandes i tossint, i quan el rellotge de la sala marcava les onze de la nit, s'aixecaven per anar a dormir, com era fama que feien els espectadors del Principal. La decoració en qüestió va causar una gran hilaritat entre els espectadors del Liceu, que hi van reconèixer el local rival, i aquest fet va

contribuir a tirar encara més llenya al foc de la querella entre els liceistes i els cruzados.

Mentrestant, el Teatre Principal intentava atreure el públic més conservador de la ciutat, oferint les «òperes de sempre», és a dir, pouant especialment en el repertori rossinià, que era el que encara fascinava un sector important del públic, confiant que així faria augmentar el nombre d'espectadors del vell teatre a costa del públic del nou. [...] Els problemes constants de tots dos teatres feien pensar que la Barcelona d'aquells anys no tenia, realment, públic perquè es poguessin sostenir dos locals dedicats a l'òpera, però quan l'espectacle s'ho valia els teatres prou que s'omplien. Va arribar-se finalment a una solució pactada entre els dos locals, i el 1850 es va fer càrrec de les dues entitats alhora un mateix empresari: Santiago Figueras. L'acord va posar fi, momentàniament, a les querelles entre els liceistes i els cruzados, però la pau era només una treva, i quan els negocis de l'empresari van començar a anar malament, va renéixer la malvolença. Acabada la temporada 1850-1851, les empreses es van tornar a dividir i el Liceu va passar a mans dels fugaços empresaris Antonio Saavedra (1851), Nemesio de Pombo

(1852-1853) i Charles Duchâteau, francès, que va ocupar-se'n del 1853 al 1854.

Els anys transcorreguts han fet que es desdibuixés el constant malestar que hi havia en tots dos teatres, per raons bàsicament econòmiques. Sovint se susprenien les funcions, els empresaris no feien òperes o altres representacions anunciades amb l'abonament i aleshores calia tornar els diners als abonats... si és que abans el responsable no s'havia fet fonedís.